

Bruttoskattur - longu 1. janúar

Einans 10 dagar...

EIRÍKUR LINDENSKOV

Tey vóru ikki færri enn seks - uppskotini, sum Annfinn Kallsberg, landsstýrismaður í fjárgjaldum bar niðan í Løgtingið týsdagin.

Málið um bruttoskatt hevur verið størsta málið hjá Fólkalokkinum at fremja í hesum landsstýrisskeiði. So stórt hevur málið verið, at flokkurin atkvøddi í móti hjartamálinum hjá fyrrverandi formanninum, Jógván Sundstein - sum eisini plagdi at vea hjartamálið hjá Fólkalokkinum - at broyta stjórnáviðurskiptini.

Fólkalokkurin fæddi ta fram, at tað vóru onnur stór mál, sum flokkurin vildi fremja, áðrenn hann kundi taka undir við at broyta viðurskiptini við Danmark. Sambandsflokkurin hevur jú hótt við at slíta samgonguna - um tað málið varð fram.

Stóra málið hjá Fólkalokkinum at fremja, bruttoskattur, er nú lagt fyrri tingið, og fer helst til viðgerðar í morgin. Løgtingið hevur nú 10 yrkadagar at loysa hetta málið.

Eitt er so lættingið, men fjárgjarnvæðin skal viðgerð hetta málið, men fjárgjarnvæðin hevur annars úr at gera. Hon er ikki liðug at viðgera fjárgjarnlógina, og er als ikki farin undir eckafjárgjarnlógina. Síðan eru onnur stórmál - eitt nú tænastráðar eftirlønirnar, sum fjárgjarnvæðin eisini skal viðgera. Ti eru tingmenn - serliga andstöðutíngmenn, sum als einki hava fingið at vita um hetta málið, heldur firtir um, at landsstýrið á henda hátt trumfar eitt slíkt mál ígjøgnum upp á so stutta tíð.

Men Fólkalokkurin vil hava hetta málið fram - og tað ber óivað til teknisk, men tingmenn - hesaferð aftur andstöðutíngmenn - eru sannførdir um, at talan bara kann vera um eitt makkerk frá tingsins síðu.

Jóannes Eidesgaard úr Javnaðarflokkinum vildi í Sosialinum í gjár ikki gera viðmerkingar til málið, tí hann hevði ikki sæð tað. Men hann barmaðist um, at landsstýrismaðurin í fjárgjaldum ikki hevði kunnað andstöðuna um málið, so hann fekk eitt breiðari politiskt grundarlag undir málinum. Jóannes Eidesgaard heldur, at andstöðan illa fær viðgjørt málið upp á utta tíð.

Bruttoskatt á nýggjáriinum

Flestallir frádráttir verða tiknir burtur úr skattaskipanini. Í staðin fyrri verður latin stuðul fyrri eitt nú sethúsarentur - men skattalætti er eisini ein liður í at fáa burtur rentufrádráttir

EIRÍKUR LINDENSKOV

Landsstýrið ætlar ikki longur at stuðla íbúðar-, vinnulivs- og sosialpolitiskum endamálum gjøgnum skattalóggávuna. Landsstýrið heldur, at ynskja politisku myndugleikarni rat stuðla til ikki endamálum, eitur hetta at verða gjørt við beinleiðis jättan á fjárgjarnlógini. Hetta er eisini í trád við nýggju fjárgjarn og jättanarskipan landsins, segði Annfinn Kallsberg, tá hann týsdagin legði fram uppskotini í samband við bruttoskattaskipanina.

Somuleiðis heldur landsstýrið, at nakrir frádráttir í dag hava tænt sínum endamáli og eru truplir at umsita. Skattalógin er við øllum frádráttarmøguleikum vordin eitt amboð til at ræka øll mógulig sløg av politikki við.

Fyrri at neytraliserera ta hækking í skattagrundarlagnum, sum nevndu broytingar hava við sær, verður samstundis gjørt uppskot um nýggja lóg um rentustuðul og broytingar í skattastiganum í ástingarlógini, eins og skotið verður upp at hækka botnfrádráttir í kommunuskattinum.

Í grundgevingum sínum fyrri at taka av inntøkufrá-

dráttir, sigur landsstýrið:

Ferðufrádráttir

Ferðufrádráttir hoyrir til frádráttir, ið stava frá útreiðslum, ið ganga til at vinna inntøkuna.

Ferðufrádráttir er trupul at umsita, sjálvt um fyrisingin ikki er so tung, sum eftir gomlu skipanini. Trupulleikar eru serliga í samband við dokumentation av frádráttum. Frádráttur er serliga aktuallur fyrri ávisar partar av landinum, eitt nú Eysturoyina. Ferðufrádráttir hevur eisini gjøgnum árin elvt til fleiri kærumál til landsskattanevndina.

Hóast talan er um gott 2000 skattgjaldarar, og upphæddin í 1995, sum hevur frádráttarrætt var 9,6 milliónir krónur, hevur landsstýrið samtykt at leggja fyrri lættingið uppskot um eina útgjaldingskipan fyrri ferðufrádráttir og duplutt húsarhald, har útgjaldið verður 50% av útreiðslunum, uppgjört eftir somu reglum, sum er galdandi fyrri uppgjörðina í skattaskipanini.

Duplutt húsarhald

Hesin frádráttur hoyrir eisini til teir frádráttir, ið stava frá útreiðslu, ið fara til at vinna inntøkuna. Vist

verður til frágreiðinga undir »Ferðufrádráttir«.

Barna- og konupeningur

Hesin frádráttur er settur í lógina av sosialum orsökum. Frádrátturin krevur nakað av umsiting.

Frádrátturin kann umskipast til eina útgjaldsskipan.

Húsaumvælingar

Hesin frádráttur vaðr settur í skattalógina í 1992 fyrri at skapa virksema fyrst og fremst í handsverksvinnuni og fyrri at virka í móti »svørtum arbeiði«. Frádrátturin skuldi upprunaliga bert vera galdandi í eitt ár, men er higartil framlongdur í hvørjum ári. Frádrátturin er trupul at umsita.

Landsstýrið ætlar at loysa málið við at skapa størri virksema og at mótvirka »svørtum arbeiði« við at broyta MVG-skipanina fyrri tænastráðar. Hetta er eisini galdandi fyrri bilumvælingar.

Bilumvælingar

Bilumvælingar kundu fyrstu ferð dragast frá í sjálvuppgávuni fyrri 1995. Málið við hesum frádráttir var at minka um insitamentid til svart arbeiði í samband við bilumvælingar. Uttan beinleiðis at kunna prógva tað, metir Toll- og Skattstova, at frádrátturin ikki hevur havt størvegis ávirkan á at minka um svarta arbeiðið. Frádrátturin er trupul at umsita.

Arbeidsmarknaðargjald

Her er í veruleikanum talan um ein óbeinleiðis stuðul til Arbeidsmarknaðareftirlønargrunnin upp á umleið 8 milliónir krónur árliga. Verður frádrátturin strikaður, hækka skattatrystið á einstaka skattaborgaran eitt sindur ymiskt, alt eftir hvat marginalskattur er. Landsstýrið hevur »tí saman við hesum uppskotinum lagt uppskot um lækking av landsskattinum fyrri tingið.

Hesin frádráttur er automatískaður og krevur lítla umsiting, hóast ein stórtur partur av borgarunum fær hann.

Verður frádrátturin tikin av, verður skattauppgjörin nakað einfaldari hjá borgarunum. (Ómanfyrri er bert skattaborgaran partur av arbeiðsmarknaðareftirlønargjaldinum viðgjörður.

Annfinn Kallsberg vil hava bruttoskatt

Umframt einstøku skattgjaldararnar gjalda vinnuvirki eisini tilskipanina).

Arbeidsloysistrýgging

Her er í veruleikanum talan um ein óbeinleiðis stuðul til Arbeidsloysiskipanina upp á umleið 43 milliónir krónur árliga. Verður frádrátturin strikaður, hækka skattatrystið á einstaka skattaborgaran eitt sindur ymiskt, alt eftir hvat marginalskattur er. Landsstýrið hevur »tí saman við hesum uppskotinum lagt uppskot um lækking av landsskattinum fyrri tingið.

Hesin frádráttur er automatískaður og krevur lítla umsiting, hóast ein stórtur partur av borgarunum fær hann.

Verður frádrátturin avtikin, verður skattauppgjörin nakað einfaldari hjá borgarunum. (Ómanfyrri er bert skattaborgaran partur av arbeiðsmarknaðareftirlønargjaldinum viðgjörður.

uttanlanda er trupul at umsita.

Telefonfrádrátturin er ymiskur fyrri hvønn persón, og kann umskipast til eina útgjaldsskipan.

Inntøkufrádráttir, ið ikki verða avtiknir

Eftirlønartryggingin. Her er talan um ein frádrátt, ið hevur til endamáls at egga til sjálvboðna pensiónsuppsparing - frádrátturin verður nógv nýttur, og krevur av hesi orsök væl av umsiting. Arbeiðið verður við at flyta frádráttarupphæddirnar beinleiðis frá keldurni, og minkar hetta munandi um umsitingararbeiðið.

Tað er trupult at leggja frádráttin av eftirlønartrygging um til aðra skipan.

Landsstýrið hevur sett arbeiðshólk at gera broytingar í eftirlønartryggingarskipanini. Hetta arbeiðið skal verða liðugt til heystar, og verður hesin frádráttur tá tikin úr skattaskipanini við gildi frá 1998. Tí verður hesin eisini galdandi fyrri skattaárið 1997.

Hall av húsaleigu. Frádrátturin hoyrir í prinsippi-

Výrlit yvir galdandi frádráttarmøguleikar

Inntøkufrádráttir	Upphædd 1995 míó. kr.
1. Ferðufrádráttur	• 9,6
2. Duplutt húsarhald	• 2,0
3. Eftirlønartrygging	50,1
4. Barna- og konupeningur	• 6,3
5. Hall av húsaleigu	5,3
6. Hall av eignum virki	27,8
7. Tap av lánum, kautionstap	44,5
8. Avskrivningar	6,9
9. Húsaumvæling	• 16,1
10. Bilumvæling	• 4,6
11. AM-gjald	• 17,0
12. Arbeidsloysistrýgging	• 89,1
13. Aðrir frádráttir	36,7
14. Uttanlandsfrádráttur	20,8
15. Frádr. A-trygging uttanlands	• 0,8
16. Telefonfrádráttur	• 0
Tilsamans galdandi frádráttir	338
Tilsamans frádráttir sum fella burtur	• 145
Skattafrádráttir	
1. Renta av lósum lánum	• 121,8
2. Renta flutt til hjúnafelag	
3. Pensjónsfrádráttur	61,9
4. Barnafrádráttur	51,9
5. Skattur góldin uttanlands	10,6
6. AM-gjald útgjaldið uttanlands	• 0,8
Tilsamans galdandi frádráttir	247
Tilsamans frádráttir sum fella burtur	• 122

* Frádráttir, sum eftir uppskotinum verða avtiknir